

Procedura postępowania w sytuacji zapobiegania przemocy i cyberprzemocy

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jednolity z 2026 r., Dz. U. z 2026 r., poz. 820 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (w tym tzw. Ustawa Kamilka) (tekst jednolity z 2026 r., Dz. U. z 2026 r., poz. 110 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (tekst jednolity z 2026 r., Dz. U. z 2026 r., poz. 163 z późn. zm.).
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tekst jednolity z 2020 r., Dz. U. z 2020 r., poz. 1604 z późn. zm.).

Definicja

Przemoc - wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia. Wyróżnia się przemoc fizyczną i psychiczną. Jedną z nowych odmian przemocy psychicznej jest tzw. cyberprzemoc (ang. cyberbullying), czyli wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych - komunikatorów, chatów, stron internetowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów.

Cele

Zapewnienie profesjonalnych działań pracowników szkoły gwarantujących odpowiednie postępowanie w sytuacji zapobiegania przemocy i cyberprzemocy.

Zakres

Procedura obejmuje i reguluje działania pracowników szkoły w postępowanie w sytuacji zapobiegania przemocy i cyberprzemocy.

Osoby odpowiedzialne

1. Dyrektor.
2. Nauczyciele.
3. Pracownicy administracji i obsługi (zgodnie z zakresem obowiązków).

Opis działań

A. Postępowanie nauczyciela w sytuacji zagrożenia przemocą fizyczną (zagrożenia poczucia bezpieczeństwa).

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów (bójka, pobicie) jest zobowiązany do:

1. Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.
 - 1) rozdzielić uczniów i odizolować sprawcę od ofiary,
 - 2) zgłosić fakt do wychowawcy klasy, a w przypadku jego nieobecności w szkole do dyrektora,
 - 3) udzielić poszkodowanemu uczniowi pierwszej pomocy, jeżeli takiej wymaga.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zdarzeniu agresywnym celem ustalenia przyczyn - konfrontacji zdarzenia.
3. Wychowawca natychmiast wzywa do szkoły rodziców uczniów (zarówno sprawcy jak i ofiary zdarzenia).
4. Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego otrzymuje uwagę do dziennika bądź też nagane wychowawcy klasy.

5. Jeśli w rozmowie bierze udział pedagog szkolny zobowiązany on jest do sporządzenia notatki.
6. W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję celem wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

B) Postępowanie nauczyciela w sytuacji zagrożenia przemocą psychiczną – naruszenie godności osobistej ucznia (w tym przez zastosowanie cyberprzemocy).

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem niewłaściwego zachowania uczniów (przezywanie, straszenie itp.), w tym zastosowanie cyberprzemocy jest zobowiązany do:

1. Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.
 - 1) przerwać uczniom i odizolować sprawcę od ofiary,
 - 2) zgłosić fakt do wychowawcy klasy, a w przypadku jego nieobecności w szkole do dyrektora.
2. Wychowawca przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zdarzeniu agresywnym celem ustalenia przyczyn - konfrontacji zdarzenia. W przypadku zastosowania cyberprzemocy możliwe jest wydrukowanie gróźb itp. przesłanych uczniowi za pomocą komunikatora, czy w innej formie.
3. Wychowawca natychmiast wzywa do szkoły rodziców uczniów (zarówno sprawcy jak i ofiary zdarzenia). W przypadku cyberprzemocy rodzicom zostają pokazane wydruki, w posiadaniu, których może być wychowawca klasy.
4. Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego otrzymuje uwagę do dziennika, klasowego zeszytu uwag, naganę wychowawcy klasy.
5. Jeśli w rozmowie bierze udział pedagog szkolny zobowiązany on jest do sporządzenia notatki.

6. W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę przemocy psychicznej i cyberprzemocy na policję celem wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

Sposoby gromadzenia danych

1. Dokumentacja pedagogiczna nauczycieli.
2. Zapisy w dziennikach lekcyjnych, klasowych zeszytach uwag.
3. Notatki nauczyciela wychowawcy lub pedagoga szkolnego.
4. Protokoły (notatki) dyrektora szkoły i instytucji zewnętrznych.

Techniki i narzędzia monitorowania

1. Obserwacja – arkusz obserwacji.
2. Analiza dokumentacji – notatki.
3. Rozmowa – notatki, wnioski.

Sposoby prezentacji wyników wdrażania procedury

Przekazywanie uogólnionych wniosków z monitorowania i ewaluacji – podczas posiedzenia rady pedagogicznej podsumowującego roczną pracę szkoły.

Ewaluacja

Sformułowanie oceny przydatności i skuteczności podejmowanych działań w odniesieniu do celów, ewentualne modyfikacje procedury.